

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:İKİNCİ BÖLÜM
KARAR

MEHMET ALTUNTAŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2019/37389
Karar Tarihi : 14/1/2025

Başkan : Basri BAĞCI
Üyeler : Engin YILDIRIM
Kenan YAŞAR
Ömer ÇINAR
Metin KIRATLI
Raportör : Ferhat YILDIZ
Başvurucu : Mehmet ALTUNTAŞ
Vekili : Av. Nalan ATEŞ ALTUNTAŞ

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, arabulucular siciline kaydının yapılmaması nedeniyle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucunun arabulucular siciline kaydının yapılması amacıyla yaptığı başvuru, Adalet Bakanlığınca (Bakanlık) 21/11/2017 tarihinde reddedilmiştir. İşleme ilişkin olarak Bakanlık tarafından gönderilen bildirimde başvurunun terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmama şartını taşımadığının anlaşıldığı belirtilmiştir.

3. Başvurucu, söz konusu işlemin iptal edilmesi talebiyle Ankara 5. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır. Mahkeme 15/11/2018 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; Bakanlıkça başvuru hakkında terör örgütü propagandası yapma suçundan ceza yargılamasına, terör örgütüne üye olma suçundan ise ceza soruşturmasına devam edilmesi nedeniyle anılan işlemin tesis edildiği vurgulanmıştır. Kararda son olarak başvuru hakkında devam eden ceza davası ve soruşturmalar dikkate alındığında dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, kovuşturma ve soruşturmaların başvuru lehine sonuçlanması hâlinde yeniden değerlendirme talebinde bulunulabileceği ifade edilmiştir. Başvurucunun karara karşı istinaf başvurusu İdare Mahkemesince verilen kararın usule ve hukuka uygun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

4. Başvurucu, nihai hükmü 14/10/2019 tarihinde öğrendikten sonra 8/11/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

5. Başvurucu hakkındaki mahkeme kararının gerekçesinde yer alan ve Mersin 9. Ağır Ceza Mahkemesince (Ağır Ceza Mahkemesi) yürütülen ceza yargılaması sonucunda başvurunun terör örgütü propagandası yapma suçundan beraatine karar verilmiş olup karar 6/12/2017 tarihinde istinaf edilmeden kesinleşmiştir. Yine mahkeme kararında geçen,

soruşturmaların ilkinde Mersin Cumhuriyet Başsavcılığının (Başsavcılık) 6/3/2013 tarihli kararıyla başvuru hakkında terör örgütü propagandası yapma suçundan kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği, diğer soruşturma sonucunda ise başvuru hakkında terör örgütü üyeliği ve propagandasını yapmak suçlarından Başsavcılıkça 1/10/2021 tarihinde düzenlenen iddianame ile kamu davası açıldığı, yargılamanın hâlen devam ettiği anlaşılmıştır.

6. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

7. Başvurucu; hakkında devam ettiği belirtilen ceza davası sonucunda beraat ettiğini, soruşturma sonucunda ise kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiğini, bu nedenlerle mahkeme kararında yanlış bilgilerin yer aldığını ve masumiyet karinesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu; son olarak haksız ve yersiz olarak terör örgütleri ile irtibatlı ve iltisaklı gösterildiği için elem ve ızdırap duyduğunu, manevi olarak yıprandığını, arabuluculuk yapamaması nedeniyle maddi olarak zarar gördüğünü iddia etmiştir.

8. Bakanlık görüşünde, mahkeme kararında işaret edildiği gibi başvurunun reddinden sonra devam eden kovuşturma ve soruşturmaların lehine sonuçlanması hâlinde durumunun yeniden değerlendirilmesini isteyebileceği ve yeniden başvuru yapabileceği belirtilmiş; yapılacak incelemede Anayasa'nın 15. maddesinin dikkate alınmasının yararlı olacağı, Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut olayın kendine özgü şartlarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanında masumiyet karinesi yanında özel hayata saygı hakkının da ihlal edildiğini vurgulamıştır. Başvurucu ayrıca hakkında devam eden yargılama ve soruşturmanın lehine sonuçlanması hâlinde dahi masumiyet karinesinin ihlal edileceğini, Anayasa'nın 15. maddesinin dikkate alınmaması gerektiğini ifade etmiştir.

9. Anayasa Mahkemesi; önceki birçok kararında, özel hayata ilişkin herhangi bir nedene dayanılmaksızın mesleki hayata yönelen müdahalelerin özel hayata saygı hakkı kapsamında değerlendirilebilmesi için gerekli olan şartların neler olduğuna ilişkin detaylı değerlendirmelerde bulunmuştur (*Tamer Mahmutoğlu* [GK], B. No: 2017/38953, 23/7/2020, §§ 84-90; *C.A. (3)* [GK], B. No: 2018/10286, 2/7/2020, §§ 97-101; *Ayla Demir İşat* [GK], B. No: 2018/24245, 8/10/2020, §§ 106-110). Başvurucunun arabulucular siciline kayıt talebinin reddine ilişkin işlem, özel hayata saygı hakkının otomatik olarak uygulanabilirliğini sağlamamakla birlikte mevcut başvurudaki müdahalenin başvurunun mesleki faaliyetlerini aksattığı, sosyal çevresiyle olan ilişkilerini ve itibarını olumsuz şekilde etkilediği, bu etkinin ciddi olduğu, belirli bir ağırlık düzeyine ulaştığı değerlendirildiğinden başvuru özel hayata saygı hakkı yönünden uygulanabilir bulunmuş ve bu kapsamda incelenmiştir (benzer yöndeki karar için bkz. *Şükran Dağ Cabir* [1.B.], B. No: 2019/19839, 15/3/2023, §§ 24, 25).

10. Başvurucu hakkında tesis edilen işlem tüm ülkede olağanüstü hâlin devam ettiği bir süreçte verilmiştir. Söz konusu kararın terör örgütleriyle irtibatlı ya da iltisaklı olanların kamu hizmetinin yürütüldüğü alanlardan olan arabuluculuk faaliyetinde bulunmalarının engellenmesine ilişkin olduğu, bu durumun olağanüstü hâlin ortaya çıkardığı tehlikeleri bertaraf etmek amacına yöneldiği görülmüştür. Dolayısıyla başvurunun özel hayata saygı hakkının ihlal edilip edilmediğine dair inceleme Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca yapılacaktır (*Engin Karataş*, [2.B.], B. No: 2018/3488, 13/9/2022, § 11).

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

12. Savaş, seferberlik veya olağanüstü hâl gibi olağanüstü yönetim usullerinin benimsendiği dönemlerde Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasındaki dokunulması yasaklanan çekirdek haklar arasında özel hayata saygı hakkı yer almamaktadır. Dolayısıyla bu hak yönünden olağanüstü hâllerde Anayasa'daki güvencelere aykırı tedbirler alınması mümkündür. Bununla birlikte özel hayata saygı hakkı, üçüncü kişiler tarafından da olsa hakkın öngördüğü güvencelere keyfi şekilde müdahale edilmesini yasaklamaktadır. Kişilerin mesleki hayatlarına ve dolayısıyla özel hayatlarına keyfi şekilde müdahale edilmemesi, aksi yöndeki durumda meydana gelmesi muhtemel olan etkiler ve sonuçlar düşünüldüğünde en önemli güvenceler arasındadır (*Ayla Demir İşat*, § 149).

13. Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca olağanüstü yönetim rejimlerinin uygulandığı dönemde temel hak ve özgürlüklere müdahale oluşturan tedbirin meşru olup olmadığı hususunda yapılacak son inceleme, bunun *durumun gerektirdiği ölçüde* olup olmadığının belirlenmesidir. Başvurucunun arabulucular sicilinden kaydının silinmesine ilişkin tedbirin ve bu kapsamda yargı mercilerince sonuca bağlanan uyuşmazlığın Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında durumun gerektirdiği ölçüde olduğunun söylenebilmesi için öncelikle keyfi olmaması gerekir. Temel hak ve özgürlüklere yönelik ölçüsüz veya keyfi müdahaleler karşısında bireylere, bunlara karşı koyabilecekleri usule ilişkin güvencelerin sağlanması gerekir. Bu bağlamda idari makamlar ve mahkemeler, tedbirin keyfi olmadığını ortaya koyan ilgili ve yeterli gerekçeler oluşturmalıdır (*Ayla Demir İşat*, § 157).

14. Somut olayda başvurucunun arabulucular siciline yazılma talebinin reddine yönelik işlemin gerekçesi, başvurucunun terör örgütleriyle irtibatlı veya iltisaklı olmama şartını sağlamaması olarak kabul edilmiştir. Yargı mercileri de aynı gerekçeyle başvurucunun iptal talebini reddetmiştir. Başvurucunun temel iddiası, hakkında açılan ceza davasının ve soruşturmasının terör örgütüyle irtibatlı ya da iltisaklı olduğunun kabul edilmesi bakımından yeterli kabul edilemeyeceğine ve ne şekilde irtibatlı ya da iltisaklı olduğuna ilişkin gerekçelerin ortaya konulamadığına ilişkindir.

15. Olağanüstü hâl şartları dikkate alındığında terör örgütleriyle irtibat veya iltisakının bulunduğu hususunda objektif ve ikna edici nitelikte gerekçelerin bulunması durumunda ilgili kişilerin öngörülen meşru amaçlar doğrultusunda ilave tedbirlere maruz bırakılması makul kabul edilebilir. Bu noktada önemli olan husus, anılan amaç doğrultusunda tesis edilen işlemlerin ilgili mevzuat kapsamında olduğunun ve iltisaklı ya da irtibatlı olma durumunun somut olgulara dayalı olarak bulunduğu idari ve yargısal makamlar tarafından ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya konulmasıdır. Zira alınan tedbirin keyfi olmadığının söylenebilmesi için söz konusu yükümlülüğün olağanüstü hâl şartlarında da olsa yerine getirilmesi gerekir (*Şükran Dağ Cabir*, § 38).

16. Başvuru konusu olayda yargı mercileri, devam eden bir ceza yargılamasının ve soruşturmaların bulunmasını terör örgütüyle iltisaklı ya da irtibatlı olmanın gerekçesi olarak yeterli kabul etmiştir. Kararların gerekçelerinde başvuru hakkında var olan herhangi bir bilgiye, başvurucunun bir eylemine veya terör örgütüyle iltisaklı ya da irtibatlı olduğunu gösteren herhangi bir olguya yer verilmemiştir. Devam eden bir ceza davasında veya soruşturmalarında başvurucunun sanık olarak yargılanması veya şüpheli olarak yer alması başvurucunun irtibatlı ya da iltisaklı olduğunun kabul edilebilmesi açısından bir şüpheye

neden olsa da başkaca somut eylem, olay ya da olgularla desteklenmediği durumda bu türden bir şüpheye dayanılarak mevcut olaydaki gibi ağır sonuçları olan işlemler tesis edilmesi kamusal makamlardan beklenen ikna edici nitelikte gerekçe ortaya konulması yükümlülüğüne aykırılık oluşturacaktır. Yine irtibatlı ya da iltisaklı olarak kabul edilmek için başvurudaki gibi yalnızca kovuşturma bulunmasının yeterli kabul edilmesi, söz konusu kavramların kapsam ve sınırlarının yargı kararlarıyla belirlenmesi konusunda yargısal makamlara tanınan takdir yetkisinin öngörülen yükümlülüklerle uygun şekilde kullanılmaması anlamına gelecektir.

17. Neticede mevcut başvuruya özgü şartlarda, başvurunun terör örgütleriyle irtibatlı ya da iltisaklı olduğu hususunda verilen idari ve yargısal kararlarda ilgili ve yeterli gerekçelerin ortaya konulmadığı, başvurunun ilave tedbirlere maruz bırakılmasına ilişkin gerekliliğin söz konusu kavramların kapsamını gösterecek şekilde somut olgulara dayalı olarak ilgili ve yeterli gerekçelerle açıklanamadığı değerlendirilmiştir. Uygulanan somut tedbirin başvuru üzerinde doğuracağı etki de gözönüne alındığında özellikle yargılama sürecinde devletten beklenen yükümlülüklerin olağanüstü hâl şartlarında da yerine getirilmesi gerektiği açık olmasına rağmen mevcut başvurunun şartlarında anılan yükümlülüğe uygun hareket edilmediği kanaatine varılmıştır.

18. Bu itibarla öngörülen güvencelere uygun şekilde gerçekleştirilmeyen tedbirin durumun gerektirdiği ölçüyü koruduğu söylenemeyeceğinden olağanüstü hâl döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlere uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

19. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI bu sonuca katılmamıştır.

20. Özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşıldığından mülkiyet hakkı yönünden ayrıca inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

III. GİDERİM

21. Başvurucu, ihlalin tespiti ve yeniden yargılama yapılması ile 200.000 TL maddi ve 50.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

22. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aliğül Alkaya ve diğerleri* (2) [1.B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu* (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

23. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

B. Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın karşı oyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

C. Kararın bir örneğinin özel hayata saygı hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 5. İdare Mahkemesine (E.2017/3402, K.2018/2293) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat talebinin REDDİNE,

E. 364,60 TL harç ve 30.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 30.364,60 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 14/1/2025 tarihinde karar verildi.

KARŞIOY

Başvurucu, arabulucular siciline kaydının yapılmaması nedeniyle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüş, Sayın Mahkemece çoğunluk tarafından başvurunun Anayasa'nın 20. maddesindeki özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda belirttiğimiz gerekçelerle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Başvurucunun arabulucular siciline kayıt talebinin reddine ilişkin Adalet Bakanlığının 21.11.2017 tarihli işleminin gerekçesi, başvurunun, Arabuluculuk Kanununun 20. maddesindeki terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmama şartını taşımadığına ilişkindir. İdare Mahkemesi iptal talebinin reddine ilişkin kararında, başvuru hakkında terör örgütü propagandası yapmak suçundan ceza yargılaması yapıldığı, terör örgütüne üye olma suçundan ceza soruşturmasının devam ettiği, bu nedenle işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, söz konusu dava ve soruşturmaların davacı lehine sonuçlanması halinde yeniden değerlendirme işleminin yapılabileceğini belirtmiştir. Bölge İdare Mahkemesi de idare mahkemesinin gerekçelerini yerinde bulduğundan davacının istinaf talebini reddetmiştir.

Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.*" hükmü yer almaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarında; özel hayata saygı gösterilmesini isteme hakkının kişinin çevresinde bulunanlarla temas kurma hakkını içerdiği, kişilerin mesleki hayatları ile özel hayatları arasında sıkı bir ilişkinin bulunduğu, kişinin mesleği ile ilgili tasarrufların özel hayata saygı gösterilmesini isteme hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir (Anayasa Mahkemesi'nin Serap Tortuk kararı, Başvuru No; 2013/9660, K. Tarihi; 21/1/2015, § 36; Yine bkz. AYM, Bülent Polat kararı, Başvuru No;2013/7666, K. Tarihi; 10/12/2015, § 62). Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi, özel hayata ilişkin herhangi bir nedene dayanmayan ve kişilerin mesleki hayatlarına ya da sosyal statülerine yönelik müdahaleler ya da tedbirler içeren her durum doğrudan doğruya özel hayata saygı hakkı kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmadığını, bu türden müdahalelerin konu olduğu süreçlerin özel hayata saygı hakkının incelenmesini ve güvencelerinin harekete geçirilmesini sağlamaya elverişli olması gerektiğini, mesleki hayata ve sosyal statüye yönelik olarak gerçekleştirilen müdahalelerin ya da alınan tedbirlerin kişilerin sosyal yaşamlarına ve çevreleriyle kuracakları iletişime, dolayısıyla özel hayatlarına dolaylı da olsa bir etkisinin olacağı öngörülebilir olsa da bu kapsamdaki gerçekleşmiş ya da gerçekleşmesi muhtemel etkinin meselenin özel hayata saygı hakkı kapsamında ele alınmasını gerekli kılacak ölçüde ciddi ve asgari bir ağırlık düzeyinde olduğunun ortaya konulması gerektiğini, bu çerçevede özel hayata ilişkin herhangi bir nedene dayanımlıksızın mesleki hayata ve sosyal statüye yönelen müdahalelerin ya da tedbirlerin özel hayata saygı hakkı kapsamında değerlendirilebilmesi için muhataplarının özel hayatları üzerinde ciddi etkisinin olması veya bu düzeyde bir etkinin doğmasının muhtemel olması gerektiğini ifade etmiştir (Bkz. Anayasa Mahkemesinin 23.07.2024 tarihli, 2023/25 E. ve 2024/139 K. sayılı kararı, §45,46).

6325 sayılı Kanunun 20. maddesinin 2. fıkrasında arabulucular siciline kayıt için, diğer koşullar yanında, (b) bendinde "*Mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak*" koşulu öngörülmüştür. Arabulucular siciline kayıt talebinde bulunan kişilerin hukuk fakültesi mezunu olduğu ve en az beş yıl bir mesleği icra etmesi gerektiği nazara alındığında arabulucu olamayan kişilerin başka bir mesleği icra etmesinin mümkün olduğu, herhalde hukuk fakültesi mezunu olduklarından hakim, savcı, avukat gibi başka bir hukuk mesleğini icra etmesinin mümkün olduğu kabul edilebilecektir. Anayasa

Mahkemesinin yukarıda yer verilen kararları dikkate alındığında, arabulucular siciline kayıt talebinin reddine ilişkin müdahalenin özel hayat kapsamında incelenmesi için asgari ağırlık düzeyine ulaşmadığı söylenebilecektir. Bu nedenle başvurunun arabulucular siciline kaydedilmemesi şeklinde gerçekleşen müdahalenin Anayasa'nın 20. maddesi çerçevesinde özel hayat kapsamında inceleme yapılması için yeterli ağırlık düzeyine ulaşmadığı kabul edilmelidir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 20. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendinde arabulucular siciline kaydolmak için “*Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak*” koşuluna yer verilmiştir. Kuralda yer alan terör örgütü kavramı, 3713 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasında cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet'in niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyet'in varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve özgürlükleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amaçlarına yönelik olarak suç işlemek üzere kurulmuş örgütler olarak tanımlanmıştır. Buna göre, terör örgütü kavramı Kanunda tanımlanmış olduğundan belirsiz veya öngörülemez olduğu söylenemez. (Bkz. Anayasa Mahkemesinin 23.07.2024 tarihli, 2023/25 E. ve 2024/139 K. sayılı kararı, §49).

Kuralda yer alan iltisak ve irtibat kavramları ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi 14/11/2019 tarihli ve E.2018/89, K.2019/84 sayılı kararında (§ 30,31), iltisaklı kavramının kavuşan, bitişen, birleşen; irtibatlı kavramının ise bağlantılı anlamına geldiğini, bu ibarelerin genel kavram niteliğinde olduğunu, objektif anlamının kapsam ve sınırlarının durum ve şartlara göre yargı içtihatlarıyla değerlendirilerek belirlenebileceğini, bu yönüyle anılan ifadelerin kategorik olarak belirsiz olduğunun söylenemeyeceğini ifade etmiştir. Dolayısıyla kapsam ve sınırlarının tespiti mümkün olan söz konusu ifadelerin de belirsiz olduğu söylenemez. (Aynı yönde bkz. Anayasa Mahkemesinin 23.07.2024 tarihli, 2023/25 E. ve 2024/139 K. sayılı kararı, (§ 52,53).

Kişilerin özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına getirilen sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca ölçülü de olması gerekir. Ölçülülük ilkesi ise elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, gereklilik ulaşılmak istenen amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını diğer bir ifadeyle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, orantılılık ise amaç ile araç arasında adil bir denge kurulmasını gerektirmektedir. (bkz. Anayasa Mahkemesinin 23.07.2024 tarihli, 2023/25 E. ve 2024/139 K. sayılı kararı, § 61). Arabuluculuk Kanunu incelendiğinde, sicile kayıtlı arabulucuların uyuşmazlıkları davaya dönüşmeden çözüme kavuşturmak için faaliyet yürüttüğü, düzenlenen tutanakların anlaşma ile sonuçlanması halinde icra edilebildiği, anlaşma sağlanamaması halinde davaya dönüştüğü, bu anlamda arabuluculuk faaliyetinin bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olduğu söylenebilir. Bu nedenle, arabulucular siciline kayıt için terör örgütleri ile irtibatlı ya da iltisaklı olmama koşulunun aranmasının meşru amaca ulaşma bakımından elverişli ve gerekli olmadığı söylenemez.

Kural uyarınca arabulucular siciline kayıt başvurusunda bulunanın fiillerin irtibat ve iltisak kapsamında bulunup bulunmadığının tespitinde idarenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte bu yetki sınırsız nitelikte değildir. İrtibatlı ve iltisaklı olma hususu, somut olarak ispatlanabilir olay ve olgulara dayanmalıdır. Kuralda temel ölçüt olarak öngörülen, kavuşan,

bitişen, birleşen anlamına gelen iltisaklı kavramı ile iki unsur arasında ilişki sağlamayı ifade eden irtibatlı kavramları arasında derece/aşama ve yoğunluk olarak fark bulunsa da kural bağlamında söz konusu kavramların terör örgütünün düşünce ve amacının benimsenerek hareket edilmesi ya da farklı nedenlerle de olsa söz konusu örgüt ya da yapının faaliyetleriyle ilgili ve uyumlu davranışlarda bulunulması anlamına geldiği açıktır. (Anayasa Mahkemesinin 23.07.2024 tarihli, 2023/25 E. ve 2024/139 K. sayılı kararı ř 64, 65; Aynı yönde bkz. (AYM, E.2018/137, K.2022/86, 30/6/2022, ř524, 525).

Kaldı ki, somut olayda olduğu gibi herhangi Kanunda öngörülen kuralın uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların idari yargıya taşınabilmesi ve idarenin irtibat ya da iltisak kavramını somut olay bağlamında doğru bir şekilde değerlendirip değerlendirmediğinin denetlenmesi mümkündür. Bu itibarla 6325 sayılı Kanunun 20. maddesinde öngörülen düzenleme kişilerin özel hayatına sayęı gösterilmesini isteme hakkına orantısız, dolayısıyla ölçüsüz bir sınırlama getirmediği sonucuna ulaşılmalıdır. Bu bağlamda, başvurucu hakkında terör örgütü propagandası yapmak suçundan açılan davanın ve yine bir ceza soruşturmasının devam ettiği gerekçesi ile idare tarafından arabulucular siciline kayıt yapılmaması somut bir olgu olup, söz konusu dava ve soruşturmalar neticelendikten sonra tekrar değerlendirme yapılması her zaman mümkün olduğundan, başvurucunun özel hayatına yapılan müdahale Anayasa'ya aykırı değildir.

Bu nedenlerle, başvurucunun Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata sayęı hakkının ihlal edildiği şeklindeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI